

№ 58 (19572) **2010-рэ илъэс** БЭРЭСКЭЖЪЫЙ ГЪЭТХАПЭМ И 31-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Гъэсэныгъэм ылъэныкъо гъэхъэгъэшхохэр зэрэщашІыгъэхэм, кІэлэегъаджэхэм якъэгъэхьазырын яГахьышхо зэрэхашІыхьэрэм ыкІи колледжыр къызызэІуахыгъэр ильэс **85-рэ** зэрэхьугъэм афэшІ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ:

Вербицкая Любовь Михаил ыпхьум, ГОУ СПО-у «Адыгэ кІэлэегъэджэ колледжэу Хъ. Андырхъуаем ыцІэкІэ

щытым» икІэлэегъаджэ; — Гъунчъэкъо Муслъимэт Адэлджэрые ыпхъум, ГОУ СПО-у «Адыгэ кІэлэегъэджэ колледжэу Хъ. Андырхъуаем ыцІэкІэ щытым» адыгабзэмкІэ икІэлэегъаджэ.

ІэпэІэсэныгъэшхо зэрэхэльым, илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриГэу псэолъэшГын отраслэм Іоф зэрэщишГэрэм афэшІ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ Абрэдж Аслъан Лелэ ыкъом, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Стройзаказчикым» ипащэ.

Егъэджэн Іофыр шІуагъэ къытэу зэрагъэцакІэрэм, общественнэ ІофшІэным чанэу зэрэхэлажьэхэрэм, къыткІэхъухьэхэрэм япІунрэ яегъэджэнрэ яІахьышхо зэрахашІыхьэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ:

Апсалямэ Гощнагьо Рэмэзанэ ыпхьум, къуаджэу Джэджэхьаблэ дэт МОУ-у «Н.Т. Джармэкъом ыцІэкІэ щыт гурыт еджапІэу N 7-р» зыфиІорэм математикэмкІэ ыкІи информатикэмкІэ икІэлэегъаджэ;

Терещенко Галинэ Александр ыпхьум, селоу Красногвардейскэм дэт МОУ-у «Гурыт еджапГэу N 11-р» зыфиІорэм идиректор егъэджэн-пІўныгъэ ІофымкІэ игуадзэ.

Ильэсыбэ хъугьэу гуетыныгъэ фыриІзу Іоф зэришІэрэм, законностыр, цІыфым ифитыныгъэхэмрэ ишъхьафитыныгъэхэмрэ мыукъогъэнхэм и Іахьышхо зэрэхиш Іыхьэрэм афэш І Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ Шъоумыз Разыет Дзэгъащтэ ыпхьум, Тэхъутэмыкъое районымкІэ очылхэм ямыкоммерческэ организациеу «Защита» зыфиІорэм итхьаматэ.

Гухэкі тщыхъугъ

тхьамык Іагьоу нэбгырипшІ кІэ ыгъэгуш Іощтхэм ащыщ пчъагъэ зыхэкІодагъэр, нэб- ышІынхэу. гырэ 70-м ехъумэ шъобж зэфэшъхьафхэр зыхахыгъэр льэшэу гухэкІ тщыхъугъ. Къэралыгъом иІофышІэхэм, ар зипшъэрылъхэм тащэгугъы мыхъо-мышІэу Москва шызэрахьагъэм изэхэщакІохэр, цІыф хыехэм апсэ зыгъэгъугъэхэр къагъотынхэшъ, яфэшъошэ пшъэдэк Іыжь арагъэхьынэу. Тэ быслъымэн диным, КъурІаным тызыфагъасэрэм атетэу Алахыым тафельэІу уІагьэ зытещагьэхэр хъужьынхэшъ, дунэе мамырым гъэшІэ кІыхьэ къыщаритынэу. Зидунай зыухыгъэхэм Алахьталэм тафелъэ-Іу, ямылажьэу, ямыхьакъэу бзэджашІэхэм якІодылІагъэхэу зэрэщытхэм къыхэкІэу,

Москва къыщыхъугъэ ахърэт мафэм джэнэтым-

Зы цІыф хые зыукІырэм дунаим тет цІыфыр зэкІэ ыукІыгъэм фэдэу ахърэт мафэм Алахьталэм ыгъэпщынэнэу КъурІаным къыщеІошъ, непэ мыхъо-мышІэхэр зезыхьэу, цІыфхэм къин къафэзыхьэу, а зэпстэур дин ІофкІэ зыльытэу, ІофышІу зэрафэу аІозэ, лъэпкъхэр зэпэзгъэуцужьыхэрэм тыкъяджэ къэущынхэу. Гуегъу, гууз зиЇэ пстэуми тызэдежъугъэІэжь. мыхъун зышІэхэрэм, цІыфыпсэр зыгъэгъухэрэм тІэ зэкІэдзагъэу тапэжъугъэуцужь.

> Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм ямуфтиеу ЕМЫЖ Нурбый.

ДЗЭМ КЪУЛЫКЪУ ЩЫПХЬЫНЫМ уфэхьазыра 0?

Дзэм зэращэхэрэмкіэ Іофтхьабзэхэр блэкІыгъэ илъэсым Адыгеим щызэхэщагъэ зэрэхъугъэм изэфэхьысыжь-хэм ыкlи 2010-рэ илъэсым пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыхэрэм защытегущыІэгъэхэ зэхэсыгъо тыгъуасэ Мыекъуапэ щыкІуагъ. Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэр, АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ иминистрэу Натхъо Разыет, АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэу Беданыкъо Рэмэзан, муниципальнэ образованиехэм япащэхэр, республикэм идзэ комиссариат иотделениехэм яліыкіохэр, нэмыкіхэри.

АР-м идзэ комиссар ипшъэрылъхэр зыгъэцэкІэрэ Александр Егоровым пэублэм къызэрэщыхигъэщыгъэмкІэ, тиреспубликэ щыпсэурэ кІэлэ ныбжьыкІэ мини 6-м ехъоу дзэм къулыкъу щызыхьынэу къызытефэхэрэм яІофхэм 2009-рэ ильэсым комисссиехэр ахэплъагъэх. Ахэм ашышэу нэбгырэ 1900-рэ дзэм къулыкъу щахьынэу агъэкІуагъ, 2008-рэ илъэсым а пчъагъэр нэбгырэ 1450-м кІахьэщтыгъ. Апшъэрэ гъэсэныгъэ зиІэ ныбжьыкІэхэм япчъагъэ проценти 9-кІэ нахьыбэ хъугъэ. ГумэкІыгьоу къэуцухэрэм ащыщ дзэм къулыкъу щызыхьын фаехэм япсауныгъэ изытет уигъэрэзэнэу зэрэщымытыр. Джащ фэдэу къулыкъум агъэкІуагъэхэу, ау япсауныгъэ зэрэдэим къыхэкІыкІэ къызэкІагъэкІожьыгъэхэм япчъагъи макІэп.

Мыщ дэжьым къэІогъэн фае дзэ комиссариатым иотделениехэу муниципальнэ образованиехэм ащы Гэхэм яспециалистеІммосинест им мехирая, мех меха, медешахет неІшфоІк зэфэхьысыжьэу ашІыхэрэм уамыгъэразэу къызэрэхэкІырэр.

1992-рэ ильэсым къэхъугъэ нэбгырэ 2544-рэ дзэ учетым 2009-рэ илъэсым хагъэуцуагъ. Ахэм джырэ лъэхъан Іоф адашІэ.

Дзэм къулыкъу щызыхьыщт

кІэлакІэхэм яфэІо-фашІэхэр тэрэзэу, шапхъэхэм адиштэу зэшІохыгъэнхэр, мы лъэныкъомкІэ гъэсэныгъэм, псауныгъэр къэухъумэгъэным, правэухъумэкІо органхэм, нэмыкІ структурэхэм язэдэлэжьэнрэ динестетыпест едестинихпеск пшъэрылъ шъхьаІэхэм ащыщэу зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэм къагъэнэфагъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам. Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан къытырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ гухэк Іышхо ащыхьоу фэтхьаусыхэх УФ-м и МЧС Адыгэ Республикэмк Іэ и Гъэ Іорыш Іэп Іэ шъхьаІэ ипащэу Гъунэжьыкъо Мурат Нурбый ыкъом ятэ дунаим зэрехыжьыгъэм фэшІ.

Искусствэр — тибайныгъ

«Дышъэ микрофон-2009»-р крыфагьэшрошагь

Кавказым итворчествэкІэ общественнэ Академием идунэе артийскэ Комитет игупчапіэр къалэу Налщык. Ар илъэсым къыкіоці искусствэм иіофыгъохэр зэрэкіохэу, ахэмкіэ іофхэр гъэцэкіагъэ зэрэхъухэрэм лъэплъэ, артистхэм язэчый къызэрэзэlyахэу къызэ-рагъэшъыпкъэрэм ынаlэ атырегъэты. Анахь чанхэу гъэхъагъэ зиlэхэр къыхегъэщых.

Бэмыш Гэу мы академием лъырк Гэ — Краснодар ык Ги Ставиилъэс кІэух зэфэхьысыжьхэмкІэ Налщык мэфэкІ щыІагъ. Ащ Темыр Кавказым хэхьэрэ республикэхэу — Ингушетием, Чэчэным, Къыблэ ыкІи Темыр Осетием, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Урысыем и Къыблэ шъо-

рополь крайхэм, Адыгеим къарыкІыгьэхэр хэлэжьагьэх.

Кавказым иапшъэрэ музыкальнэ наградэу «Дышъэ микрофон-2009»-рэ зыфиГорэр Адыгеим икІыгъэу, искусствэр зикІасэу, орэдыр зищыІэныгъэу

Шъхьабэцэ Сыхьатбый Мэзанэ ыкъом къышыфагъэшъошагъ.

Тхьэм къыритыгъэ мэкъэ къабзэмрэ орэдкъэІокІэ шэпхъэ инымрэ зэригъэгъусагъэхэу Шъхьабацэм илъэсыбэм Іоф ешІэ, и Адыгей арегъашІэ, ыцІэ еІэты, лъэпкъ искусствэм хегъахъо. Ыгъотыгъэ ІэпэІэсэныгъэм ишыхьатых шІухьафтын зэфэшъхьафхэу иІэхэр – Щытхъу тхылъхэр, дипломхэр, тамыгъэ ыкІи хэушъхьафыкІыгъэ медалыр.

Джыри мы мафэхэм ащ зы къахэхъуагъ — «Дышъэ микрофон-2009»-р.

Къэбар гушІуагъор къыІуатэу, искусствэхэмкІэ республикэ колледжым идиректорэу Цундышх Нуриет ыцІэкІэ рэзэныгъэ тхыльэу къарагъэхьыгъэм къыщеІо: «Шъхьабэцэ Сыхьатбый Мэзанэ ыкъом искусствэмкІэ льэгапІэу ыштагьэмкІэ Дэхагъэмрэ ШІугъэмрэ егъэпытэх».

АР-м, лъэпкъым ядахэ языгъа Гоу, къытк Гэхъухьэрэ л Гэужхэр гъогу нэф тещэгъэнхэм ишъыпкъэу Іоф дэзышІэрэ Шъхьабэцэ Сыхьатбый къыратыгъэ наградэмкІэ тыфэгушІо, тапэкІи иорэд гушІогъуабэ къыфихьынэу фэтэІо.

> МАМЫРЫКЪО Hypuem.

Сурэтым итыр: «Дышьэ микрофон-2009»-р къызэратыгьэу Шъхьабэцэ Сыхьат-

Тезыхыгьэр Іэшьынэ Асльан.

Сыбзэ — сыпсэ, сидунай

БлэкІыгъэ тхьамафэм къалэм иеджапІэхэм адыгабзэм и Мафэ ащагъэмэфэкІыгъ. Лъэпкъыбзэм и Мафэ ихэгъэунэфыкІынкІэ Іофтхьабзэхэр нахь дэгьоу зыщызэхащагъэхэм ащыщ ублэпІэ еджапІэр.

Тикъалэ интернациональнэу щыт, ащ цІыф лъэпкъ зэфэшъхьафыбэм къахэкІыгьэхэр шэпсэух, щеджэх, щэлажьэх. А пстэуми язэхэщакІо хъурэр урысыбзэр арыми, ежьхэм абзэхэри къэгъэнэжьыгъэнхэм пылъхэми, нэмыкІ льэпкъхэми акІырэплъых, шІоу, дэхагъзу ахэльым щысэ атырахы.

КІэлэеджакІохэм ащыщыбэм адыгабзэр зэрагъашІэ, сыда пІомэ урысыбзэм фэдэу адыгабзэри Адыгэ

Республикэм къэралыгъуабзэу щыщыт. Бзэ лые хъурэп, бзабэ пшІэныр федэшху, бзэм цІыфхэр зэпэблагъэ ешІых.

«Сыбзэ — сыпсэ, сидунай» зыфиІорэ акцием льэпкь зэфэшьхьафхэм якІэлэцІыкІухэр адыгабзэкІэ къыщыгущыІагъэх.

Къалэм дэт предприятиехэми ІофшІапІэхэми адыгабзэм и Мафэ фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэхэр ащыкІуагъэх. УблэпІэ еджапІэм ипащэу М.З. Чэтыжъым къыІотагъ акциеу зэхащагъэм шІогъэшхо зэриІэр, кІэлэегъаджэхэми кІэлэеджакІохэми гуетыныгъэ ащ зэрэфыряІагъэр.

> НАТІЭКЪО Аминэт. Адыгэкъал.

Зэпь, пшьашьэхэр!

Адыгэкъалэ джырэблагъэ конкурс-зэнэкъокъоу «Адыгэ пшъашъ» зыфиюрэр щывагъ. Ар зэхэзыщагъэхэм пшъэрылъ шъхьаlэу зыфагъэуцужьыгъагъэр адыгэ бзылъфыгъэм шэн-зекloкlэ дахэу хэлъыгъэхэр къэгъэнэжьыгъэнхэр, типшъашъэхэр адыгэ бзылъфыгъэм гъэпсыкіэ дахэу хэлъыгъэхэм, шъхьалъытэ-жьэу зэрэщытыгъэм кіырыплъыхэу псэунхэр, дэхагъэр, Іушыгъэр, къэбзагъэр яхъопсапізу, ашіолъапізу къэтэджынхэр ары.

Адыгэ бзылъфыгъэм ищытхъу дунаим щаІозэ къырыкІуагъ, усакІохэм тибзылъфыгъэ идэхагъэ, ишІыкІэшІуагъэ ыумэхъыхэу усэхэу, орэдхэу бэ фатхыгъэр, ар зыщагъэгъупшэ хъущтэп непэрэ пшъашъэхэм, унагъо зышІэщтхэм, сабыйхэр къызыпыфэщтхэм. Ным шІоу хэлъ пстэур ыпхъу зэрэхилъхьаным дэгумэкГызэ мэ-

Конкурсэу тыкъызытегущыІэрэр Адыгэкъалэрэ къуаджэу Хьалъэкъуаерэ зыдэщыІагъэр, ащ я 9 — 10-рэ классхэм ащеджэрэ пшъашъэхэр хэлэжьагъэх. Зэнэкъокъур номинациитфэу зэхэтыгъ. «Визитная карточка» зыфиІорэм къыдилъытэщтыгъэ ежь илІакъо афэгъэхьыгъэхэр, шІогъэшІэгъоныр, дэзыхьыхырэ, шІу ылъэгъурэ Іофхэр къыІотэнхэр; «Рукоделие» зыфиІорэ номинацием пшъашъэ пэпчъ пъэпкъ тхыеІзны мехет переприятия пехет переприятия иІэпэІэсэныгъэ къыщигъэлъэгъуагъ. Шхыныгъохэм яупщэрыхьынкІи зэнэкъокъугъэх.

Адыгэ бзылъфыгъэм, пшъашъэм зекІокІэ дахэу хэлъын фаехэр къыраІотыкІыгъэх. Адыгэ шэн-хабзэхэр, ахэр ил акъо, яунагъо зэрэщызэрахьэхэрэр къаІо-

«Адыгэ пшъэшъэ анахь дэгъур» зыфиІорэ щытхъуцІэм икъыдэхын сыхьатитІо фэбэнагъэх, ящэнэрэ еджапІэм щеджэрэ Нэхэе Заридэ номинациитІумкІэ пэрытыныгъэр ыубытыгъ. Джащ фэдэу конкурсым щысэшІу къыщызыгъэлъэ--пид мехеашаашп еалоал ломхэмрэ нэпэеплъ шІу--оашеатафа едмехнытфаах

КУШЪУ Аслъан.

Нахь макіэ хъугъэ Псауныгъ

«Мы лъэхъаным тыкъызыфэкlогъэ пчъагъэхэр 2015-рэ илъэсым нэс къыддэхъунхэу ары тызэрэгугъэщтыгъэр жъэгъэузыр къызэузыхэрэм япчъагъэ проценти 2,9-кіэ ыкій а узым иліыкіыхэрэр проценти 7,8-кіэ нахь макіэ хъугъэх» — къыщиіуагъ УФ-м и Правительствэ и Президиум изэхэсыгъо министрэу Татьяна Голиковам.

тхъыгъэмкІэ, 2009-рэ илъэсым профилактическэ ТофшІэным нахь зызэрэрагьэушъомбгъугъэм ар къыкІэкІуагъ. 2009-рэ илъэсым ыкІэхэм диспансер учетхэм мы узыр зиІэ нэбгырэ мин 262,7-рэ ахэтыгъ. Ар 2008-рэ

Министрэм къызэрэк Іигъэ- ильэсым егъэпшагъэмэ, проценти 7,8-кІэ нахь макІ.

«Илъэс заулэкІэ узэкІэІэбэжьымэ, жъэгъэузыр къызэузэу агъэунэфыхэрэм япчъагъэ хахъоу ригъэжьэгъагъ, ащ ыпкъ къикІыкІэ мафэ къэс нэбгыри 100 фэдиз дунаим ехыжьыщтыгъ»,

- къы Гуагъ Татьяна Голиковам. Джащ фэдэу министрэм къыхигъэщыгъ уголовнэ пшъэдэкІыжь зэрагъэхьыхэрэр зыща-Іыгъхэ учреждениехэм адэсхэу жъэгъэузыр къызэузыхэрэм япчъагъи 2009-рэ илъэсым зэрэхэмыхъуагъэр.

Мы зэпахырэ уз щынагъом пэуцужьыгъэным къэралыгъом мэхьанэу ритырэр къеушыхьаты ащ епхыгъэ Гофтхьабзэхэм язэшІохын пэІуагъэхьаным пае федеральнэ бюджетым къыхагъэк Тырэ сомэ миллиарди 4 2010-рэ илъэсым регионхэм зэрафатІупщыщтыр.

(Тикорр.).

Янэрэ ыпхъурэ «зэдеІэжьхэзэ»

Урысыем и ФСКН Краснодар зэмрэ («маковая соломка» зыфаІокраимкіэ игъэіорышіапіэ Адыгэ РеспубликэмкІэ и Къутамэ иследовательхэм зэхафыгъэ уголовнэ Іофэу наркотик зыхэлъ веществор янэрэ ыпхъурэ хэбзэнчъэу зэращэщтыгъэр къэзыушыхьатырэр Мыекъопэ къэлэ судым бэмышІэу агъэхьыгъ. А уголовнэ Іофым къызэрэщиІорэмкІэ, мы нэбгыритІум зэгъусэхэу гъогогъу 17 наркотикхэр ащагъэу агъэунэфыгъ, гъогогъу 13-м ахэр ахэтыгъэх бзэджэшІэ купхэм.

Мыекъуапэ щыпсэурэ Ш-м федэ къыхигъэкІыным фэшІ наркотик зыхэлъ веществохэр Москва къырищыхэмэ, Мыекъуапэ щищэхэу ыублагъ. Іофэу зыпыхьагъэм ахъщэ къызэрэхэкІырэр зельэгъум, ащ нахь зыригъэушъомбгъуным пае ыпхъуи къыхигъэлэжьэнэу, къыздыригъэІэнэу рихъухьагъ. Бэджэндэу аштэгъэ фэтэрым нымрэ пхъумрэ Іушъхьэ уаррэр) ІушъхьакІэмрэ зэхагъэкІухьэхэзэ, ащэным щыфагъэхьазырыщтыгъ.

Наркополицейскэхэр мыхэм мэзипліым къыкІоці альыпльагьэх МВД-м иІофышІэхэр ягъусэхэу ыкІи «ябизнес» фэгъэхьыгъэ материал икъун аугъоигъ. ЙкІыгъэ илъэсым игъэтхэпэ мазэ нымрэ пхъумрэ «товарыр» республикэм къыращэзэ аубытыгъэх. Фэтэрэу зыщыпсэущтыгъэхэр, бэджэндэу аштэгъагъэр, яІахьыл благъэхэм яехэр къызальыхъухэм, наркотик зыхэлъ веществоу ащэнэу агъэхьазырыгъахэу килограмми 3-рэ грамм 904рэ къарахыгъ. Джы уголовнэ Іофыр зэхафы, мыщ фэдэ бзэджэшІагьэ зезыхьэрэм илъэс 20 тыралъхьанэу ары законым къызэриІорэр.

Урысыем и ФСКН Краснодар краимкІэ игъэІорышІапІэ Адыгэ РеспубликэмкІэ и Къутамэ ипресс-къулыкъу

Лъэсрык охэми ялажьэу къыхэк ы

Гъэтхапэм и 22-м къыщегъэжьагьэу и **28-м нэс респуоликэм игьогухэм** хъугьэ-шІэгъи 6 къатехъухьагъэу гьогу-патруль къулыкъум ыгъэунэфыгъ. Нэбгыри 6-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугьэ, лъэсрыкІохэр хъугьэ-шІэгьи 3 хэфагъэх.

Гъэтхапэм и 22-м поселкэу Инэм иурамэу Перовым ыцІэ зыхьырэм тет автомобилыр къызэкІакІозэ, лъэсрыкІор риутыгъ. Шъобжхэр ащ тещагъэхэ хъугъэ.

Гъэтхапэм и 24-м, пчыхьэм Иркутскэ-Пинскэ дивизием иурам къырычъэщтыгъэ машинэу ВАЗ-м зыныбжь имыкъугъэ кІэлэцІыкІур риутыгъ. Мы хъугъэшІагъэмкІэ лажьэ зиІэу агъэунэфыгъэр лъэсрыкІор ары.

Гъэтхапэм и 25-м, чэщым автомобиль гьогоу Шытхьал — Джаджэ — Зэкъошныгъ зыфиІорэм амыгъэунэфыгъэ водителыр (зэрегуцафэхэрэмкІэ, машинэу зэрысыгъэр ВАЗ-2110-рэ е ВАЗ-2112-рэ) ыпэкІэ къачъэщтыгъэ скутерым еутэкІыгъ. Авариер къызыщыхъугъэ чІыпІэр ащ къыбгыни, зигъэбылъыжьыгъ.

Гъэтхапэм и 27 — 28-м къакІоцІ Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шІэгъи 2 къатехъухьагъ, нэбгыритІумэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. АвариитІури Красногвардейскэ районыр ары къызыщыхъугъэхэр.

Гъатхэр къызыщихьагъэм къыщегъэжьагъэу тигъогухэм атет мотоциклэхэм ыкІи кушъхьэфачъэхэм япчъагъэ хэпшІыкІ у нахьыбэ хъугъэ. Ащ пае мыщ фэдэ транспорт зыгъэфедэхэрэм, автомобильхэм акІэрыс водительхэм, лъэсрыкІохэм сакъыныгъэ къызыхагъэфэнэу, гъогурык Іоным ишапхъэхэр амыукъонхэу гъогу-патруль къулыкъум иІофышІэхэр къяджэх. Илъэс 14-м нэмысыгъэ кІэлэцІыкІур кушъхьэфачъэм тесэу автомобиль гъогум къытехьан зэрэфимытыр ны-тыхэм зыщагъэгъупшэ хъущтэп.

ТЭЗЭ Сурэт. АР-м и МВД и ГИБДД иинспектор.

Арэу щыт нахь мышІэ-

шІоигъокІэ, гуІагъэ.

«Апэрэ лъэпкъмэ язытет мыры:

1) Къэбэртаехэр купитф зэдэпсэухэу зэхэсых, къыблэ ыкІи къыблэ-къокІыпІэ лъэныкъохэмкІэ гъэзэгъэ псыхъошхопсыхъожъыемэ, Малкэрэ Тэрчырэ, ахэлъэдэжьхэрэм, къямехулыГР, мехампен еслыГиеГш ащэпсэух. Мыхэр Черкес хъэлкъым щыщых, щыкІэгъэнчъэу едда, имеІшым ахы естымыш льэпкъхэм яльытыгьэмэ, Кавказым ИІэшъхьэтетхэм мыхэр аІэ ильых, уезэгьыни фэдэу яІофхэри зэрагъэзекІох. Уезэгъын фэдэу зыкІасІорэри къэс-

аІусых; лъэпкъ лъэш дэдэх, дехим еместитистк емІнимен нахь къытфэшъыпкъэх, анахьэу ежьмэ япщхэм азыфагу къитэджэрэ зэмызэгъыныгъэхэм тэ къызэрэтфыщытхэр къамыгъэуш оркъхэ хъумэ ары, ау, къэІогъэн фае арэу уащыгугъынэу зэрэмыпытэр. Ягъунэгъу Абдзахэхэр, анахьэу Бэслъыныйхэр, къэзэрэгъэбырсырхэмэ мыхэм ащышхэр агоуцонхэк Іи тІуи еІэщтхэп, бгъуитІумкІи сыдигъокІи ахэм анаІэ зэтетыжь. ЦІыфэу яІэр мини 6-м хьазырэу нэсы.

НАРОДНЭ ПИСАТЕЛЭУ ЦУЕКЪО ЮНЫС ИЛЪЭС 70-рэ ЗЭРЭХЪУРЭМ ИПЭГЪОКІ

5) Хьатикъуаехэр Шъхьэгощэ, Пщыщэ ыкІи Лэбэ, Пшы-

Эмерической Мускъо Юныс

шІ у ащашІ эхэрэр зэпыогъзукІ э пытэгъэ дэдэп, ау зыхъукІэ, ар узэзэгъын Іофэу щытэп: арэу щыт нахь мышІэми, мы лъэпкъхэр адрэхэм анахьи анахь лъэшых, пІопэн хъумэ етІани мамырхэу, агу къытфэшІу пІонэуи щытых, Черкес хъэлкъым щыщ лъэпкъхэу, демократическэ е народнэ зещэкІэ шІыкІэм тетэу псэухэу, мыщ къыкІэльыкІоу зигугъу къэсшІыщтхэр.

А лъэпкъхэр мырых:

1. Абдзахэхэр Псыфэ, Лэбэшхо ыкІи Лэбэ цІыкІу, Шъхьэгуащэ, Пщыщэ, Псэкъупсэ ыкІи нэмыкІрэ псыхъохэри къызыщежьэхэрэ къушъхьэхэм демократическэ е народнэ зещэкІэ шІыкІэм тегъэпсыкІыгьэхэр ары зыфасІохэрэр. Джары зытесшІыхьагьэр, ЛъапІзу Император Зиусхьаным ыдэжь лІыкІохэр къыфезгъэблэгъэнхэу, Сильап Эу Синэф, унашъоу къысфэпшІыгъэр згъэцэкІэным фэшІ, джаущтэу сшІымэ сшІоигъоу сэри къызыкІэс-Іуагъэр.

Зиусхьаным ишІоигъоныгъэ тегъэпсыхьагъэу, а Іофыр зэшІозыхынэу зыфагъэзэщтым ышІэнхэу игъоу, СилъапІэу Синэф, Инструкцием о къыщипІотыкІыхэрэмкІэ апэрапшІэ Къэбэртэе лъэпкъым зыфэбгъэзэныр нахь тэрэз, пщы шъхьаІэхэр, оркъ лъэрыхьэхэр ыкІи цІыфхэр Нальчик щызэ-ІубгъэкІэнхэр нахь игъу, зэІуб--у-шехне од шъушІоигъом щыжъугъэгъозэнжышь, ліыкіохэр ащ къыщыхэшъухыщтых. Мыщ дэжьым анахьэу мэхьанэ зиІэр лъытэныгъэ зыфашІырэ, зигущыІэ уасэ фашІырэ цІыфхэр, къэбэртаемэ ягъунэгъу цІыф лъэпкъхэми нахь альытэхэрэр къагъэлъэгъонхэр ары. Тэ тичІыпІэ нэчальствэ ифэмэ-бжьымэ зэкІэ Къэбэртэе лъэпкъым тырихьэу гъэпсыгъэ, арышъ, мыщ зыпари Іэпэо-льэпао къыщыпфэхъущтэп, лІыкІоу хадзыхэрэр, гуапэр яеу, къекІолІэщтых, ащ фэдэ егъэжьэпІэшІум тапэкІэ зэшІохыгъэн фэе пстэури къыгъэпсынкІэщт. Къэбэртаехэр зэкІэ чІыпІэ нэчальствэм ифэмэ-бжьымэ зэрэчІэтхэр сэ къэс-Іуагъ, ау ащ къикІырэп типравительствэ ихабзэ шъыпкъагъэ къыфыряГэу чГэтхэу, арэущтэу -еІмыши дехоІмыІл єместистыш гъэжьыгъэхэп. Ары пакІо, сэ сызэреплъырэмкІэ, Къэбэртае хэбзэ пытэ щыгъэпсыгъэн фае, льэпкъ льэшэу зэрэщытым къыхэкІэу, нэмыкІмэ щысэтехыпІэ афэхъущтых.

Къэбэртэе лІыкІохэм яІоф джаущтэу хэгъэкІыгъэ зыхъурэм, етІанэ адрэ льэпкъиблэу зыцІэ къесІуагъэмэ адэуублэщт. Мыхэм гъунапкъэм фэгъэзэгъэ нэчальствэр нахь апэблагъ, яфэмэ-бжьыми нахь атырехьэ, арышъ, агъэдэІонхэмкІи нахь Іэрыфэгъу афэхъущтых. МыщкІи Къэбэртае узэрэщызекІон фаеу къэсІуагъэм тетэу узекІощт, пщы шъхьаІэхэр, оркъ лъэрыхьэхэр... апэ зэГубгъэкГэщтых, зы льэпкан и оф зыхэбгъэк ырэм, къыкІэльыкІорэм дэуублэшт, джауштэүзэ, аужыпкъэрэм ущыкІэкІыжьыщт. Зэзэ--חבודה פצבווולוווחבוווג בגיוגוו къым щыщхэу зэлъашІэрэ цІыфхэр, Іофыр нахь зэпыфэным фэшІ, къыкІэльыкІохэрэм адэжь бгъакІохэзэ пшІымэ гъэхъагъэ уиІэщт, а лІыкІомэ Іофыр зытетыр цІыфмэ нахь агурагъэІони алъэкІын.

Къэбэртаехэм ялІыкІохэр агъэнэфэнхэм зэрэфэхьазырхэмрэ гъунапкъэм фэгъэзэгъэ нэчальствэм туземцэмэ язэхэшІыкІ Іоф зэрэдишІэрэмрэ бэкІэ яльытыгьэщт гьэхьагьэу уетыны тырынын жарынын жарын ж Черкес хъэлкъым хахьэхэрэми, пщыхэмрэ ахэм аІэ илъ оркъ--фыІд едехеІшыдоІєта едмех хэм афэгъэхьыгъэми ары.

(Джыри къыкІэлъыкІощт).

КЪАДЫРБЭЧ ИБЭЩШЫГЪ

Тарихъ романым щыщ пычыгъохэр

дэдэхэу къыпфэхъунхэу захэшІоуубытапэкІэ, джы мы рэхьатныгъэу илъыр укъуагъэу хъункІэ енэгуягъо, зыпари ригъэІощтэп. Зэгорэм зэрэзэзгъэшІэгъагъэхэр ІэубытыпІэ сшІыхэзэ, нэбгырэ мин 25-рэ ащ зэрэщыпсэурэр къэсІон слъэкІыщт.

2) Бэслъыныйхэр Пшызэ кІыбкІэ гъэзагъэх, Лабэ, Фэдз ыкІи мыхэм ахэлъэдэжьырэ псыхьо цІыкІумэ аІушьохэм аІусых. Мыхэр адрэ льэпкъхэм анахьыбэх, пщыхэм ыкІи ахэм аІэ илъ оркъхэм агъэІорышІэх, агукІэ къытфэшІухэп, къызэзгъэшІущтых пІони уапыхьанкІэ джырэкІэ цыхьэшІэгъушхохэп. Ар зыпкъ къикІырэри къэшІэгъуаеп: апэрэмкІэ, ащ ичылэхэр тэ Тигъунапкъэмэ апэчыакы дэдэх; ятІонэрэмкІэ, анахы тызылъэгъу мыхъурэ Абдзэхэ лъэпкъ лъэшым игъунэгъоу щысых; ящэнэрэмкІэ, сыдигъокІи а чылэхэм абрэджэу къыхэхьажьыгъэхэр бэрэ ащэ-Іэх, цІыфхэр зэщахьохэу, агъэбыжъутэхэу. ЗэкІэмкІи нэбгырэ мини 7-м нэсэу щэпсэук Іэ енэгуягъо. Бэслъыныйхэм ыкІи ахэмэ ягъунэгъоу щыс лъэпкъхэм Пшызэ къызэпырыкІыжьыгъэ къэбэртаехэр хэхэскІэ къякІужьыгъэхэу адэпсэух, мытапэкІэ агъэкошхэу зышэт льэхъаным, япчъагъэ мин 12 фэдиз хьазыр мэхъу.

3) Мэхьошхэр Фэрзэ, Псыф ыкІи КІыл псыхьо Іушьохэм аІусых. Лъэпкъ ин шІагъоп шъхьаем, мыщ ыпэкІэ къызфэсІуагъэмэ афэдэу мыхэми агу къытфэшІу шІагъоп, нахьыбэмкІэ ягъунэгъухэм Бэслъыныйхэм ыкІи Абдзахэхэм зэрадырагъэштэн закъом къыхэкІэу, джэгъогъуныгъэ ахэльэу тигъунапкъэмэ сыдигьокІи къафыреплъэкІы; Бэслъыныйхэм афэдэу мыхэри бгъэбыяунхэм упыхьаныр цыхьэшІэгьуджэу щыт. Нэбгырэ мини 2 фэдиз хъун-мыхъун.

4) КІэмгуехэр Лабэ ыкІи Шъхьэгощэ псыхъо Іушъомэ

Іон: цІыфэу ащ исхэр ІорышІэ зэ псыхьохэм акІэрысых. Мыщ ащэпсэух. КъэпІон хъумэ, ыпэрэхэм афэдэу лъэш шІагьохэп, ау адрэмэ нахь атекІыІох, КІэмгуемэ яхыщырых, нахь къытпэблагъэх. Лъэпкъышхоп, нэбгырэ мини 3 фэдиз хъунэу къысшІошІы.

6) Чэчэнаехэр нахьыбэмкІэ Пшызэ хэлъэдэжьрэ псыхъо Іушъомэ ащэпсэух, Шъхьэгуащэрэ Псэкъупсэрэ азыфагу исых, Чэнэморэ Къэзэкъмэ япэчІынатІэхэу. Къэбэртаемэ аужкІэ къэкІымэ лъэпкъышхох, КІэмгуемэ афэдэхэу мыхэми янахьыбэр къыдготэу ары, азыныкъуи Абдзахэмэ агурэІо, ау, пІопэн хъумэ, ахэм япщхэмрэ оркъхэмрэ анэІу зыфэгъэзагъэр тэры, къытфэхьалэлых, макІэх нахь мышІэми. Ары шъхьаем, цІыфэу аІэ илъхэр, Хьасан Пашэм уІэшыгъэ купышхор зызэхищэгъагъэм къынэуж, гупсэфыжьыгъэхэп, зыгу къытфэмышІу Абдзахэхэмрэ Шапсыгъэхэмрэ алъэныкъокІэ нахь загъазэ, зэІахьылэгъухэу ушъхьагъу ашІызэ. Ауми гушІугъэ къытфырямы Ізуи къыхэщэу бзэджагъэкІи къыддэзекІохэрэп. Нэбгырэ мини 7-м япчъагъэ нэсынэу енэгуягъо.

7) Хъымыщэйхэр, тыгъэкъохьапІэмкІэ нахь идзагъэхэу, Чэнэморэ Къэзэкъыдзэм игъунапкъэ пэчІынатІэх. ЦІыф къызэрыкІоу исмэ мытапэрэ--оПпках федер сатеЙпоТтках мех лІэн плъэкІыщт, ау пщы-оркъ лъэпкъ шъхьаІэхэр еІолІэпІэнчьэхэу агурэ ашъхьэрэкІэ къытфэгъэзагъэх, Урысыем зыгукІэ фэбзэджэ Абдзахэхэр, ягъунэгъу дэдэхэр, лъышІэжь азыфагу дэль пІонэу, альэгъу зэрэмыхъухэрэр ащ ишыхьатышІу. Нэбгырэ мини 4-м нэс хьазырэу мэхъух.

Мы къэспчъыгъэ лъэпкъ пстэумэ, Къэбэртаехэр ахэпхыжьмэ, Шъо шъузэрэфаеу уепльын хьумэ, Зиусхьан ЛъапІ, джыдэдэм ахэр чІыпІэу зэрытхэр тэ типравительствэ ишІупестыхпк иІмые еместынеІш арышъ, ахэр огъэІасэхэкІэ е тигъунапкъэхэм мыхъо-мычІыпІэу аубытрэмкІэ унэгъо мини 10 фэдиз мэхъух, а шъолъырым зэкІэми анахь чІыпІэ шъхьаІэр аубыты ыкІи сыдигьокІи тигьунапкьэмэ къафэбзаджэх, джыры ныІэмэ

пый шІуцІабзэкІэ талъытэ. 2. Шапсыгъэхэр мыхэм апшъэкІэ нахь щыІэх. Мыхэм афэдэу зы Бгырыс лъэпкъ горэми тигъунапкъэмэ яягъэ къарагъэкІыгъэу зыпари ахэтэп, ябзэджагъэ зэхытагъэшІэ зэпыт, джыри тызэрагъэхьарамырэр гъуащэрэп. Мыхэм анахь льэпкьым къыхэкІыщтэп, унэгъо мин 12 хьазырэу зыраушъомбгъуагъ.

3. Натхъокъуаджэхэр, Шапсыгъэмэ ятыгъэкъохьапІэкІэ гъэзагъэу, къушъхьэмэ ахэдзагъэхэу, хы ШІуцІэм инэпкъхэм анэсэу щысых, цІыфышъхьэ пчъагъэу зэрэхъухэрэмкІэ, унэгъо мини 8-м нэсэу пІощтми, ыпшъэкІэ къызфэсІогъитІумэ къак Гарагъэчы, ау мыхэми мэдосшу е в при на аубыты. Мытапэрэ уахътэм лъэпкъыр мамыр хьазырэу къытфыщытыгъ, ежь мамыр ыкІи чІыгулэжьын, мыдэ лэжьыгъэ къэгъэкІыным, былымхъуным ыкІи сатыушІыным ыльэныкъокІи Іофхэм зэрапыльым, зэрафэщагьэм къахэкІэу. Мыхэр зэкІэ нахьыпэм Тыркуер зэряІэпыщэгъугъэм икІэныжьых, зэхахьэхэу-зэхэкІыхэу зыщытыгъэ лъэхъаным къафыщинагъ. Керч сатыушІыпІэу ащыгъум щызэхэщэгъагъэмэ яшІуагъэ къямыкІыгъэуи пІон плъэкІыщтэп. Джы мы лъэхъаным сыкъызтегущыІэрэ льэпкъыми ыгу къытфэшІоп, ыкІи, модрэ Шапсыгъэмэ афэдэу, тегъэпыи джыри.

КІэкІэу сыкъызтегущыІэгъэ пстэумэ къызэрагъэлъагъорэмкІэ, апэрэхэм, пщыхэм ыкІи ахэм aIэ илъ оркъхэмрэ агъэ-ІорышІэхэрэмрэ, Іэпыщэгъу адэпшІыныр нахь игъу, гъэхъагъэхэри нахь пшІынхэ пльэкІыщт, аужыхэрэр цэуІупІэ пшІынхэм нахьи, лъэпкъхэу

ми, сырыраз, шыкур сэшІы. Арышъ, зиусхьан тхылъеджэр, — льапэкІэ бдзырэр, цапэкІэ къэпштэжьынэу зэрэхъурэри зыщыдгъэгъупшэнэу амал зимыІ, — непэ фэдэ лъэхъаным, джыдэдэІурашъэм тикІалэ, урысыдзэм иполковникэу Хъан Гирей, орырэ сэрырэ тыфэгъэхьохъу. Зыпари фэІуагъэп мощ фэдизэу зэмыблэжьыгъэу, хьау, зышъхьэмысыжылгьэзэ, гъэпцІагъэкІэ мощ фэдизэу нэкъэ-пакъэкІэ къадзыгъэ хъымыщэй кІэлэ-

жъым фэшъуашэр фатшІэми, хьау, тефэрэр фэтэІокІи. Хъани изакъоп ар — Урысыем мо зэкІигъэстыгъэ зэуапІэхэм, Тхьэ щэхъу ымышІэу, зылъ шъхьамысыжьыгъэ лІышІу пстэуми, къиныбэ зыщэчыгъэу, бэлахьыр зыпшъэ дэкІыгъэхэми ары. Нэджагьо щыухьумэх — шыкурышху боу! Ежьмэ къатенагъэп, бгъэмысэнхэр лыягъ, ахапхъорэм Іахь къахехы зэраІоу — льэпкъым пае бгъуитІумкІи гугъагъэх, яІоф къадэхъунэуи боу къырадзагъэ гущ, ей! ЗэгурыІо насыпми,

местисьженедист мегиеш фэдэу тыкъэнагъ. Тшъхьэ темылъ тикъонтхъэу, ым?! Кавказыжъ! Хьау, тыкъэнагъэгоп джыри. Тыкъэнэпэна?!

Тхьэ сІон, кІэмыхъопсыгъэхэмэ,

хьакъ зимыІэ лъым Къушъхьэ

КъопцІэжъмэ ащычъэрэ псы-

хъожъхэри ащ нахьыбэрэ ри-

мыгъэІэжьынхэуи ары. Ау...

Гукъаор мыжъуахъом ычІыпІ — уфэмысакъымэ. Тилъэпкъэгъухэу зэкІэми тапэ темыр гъунэгъум ишэн гъэтІыльыгьэ зэзыгьэшІагьэу, хьау, къызыгурыІуагъэу, ицІыф гъэпсыкІэкІи зэхэзышІыкІыгъэхэри шъугъуанэкІэ тэмыгъэукІых, хьау, хьэм псашъо етэмыгъэгъащ! ШІуми-бзаджэми ахэр арых гъуазэ тфэхъугъэхэр нэфылъ зэкІэчыпэми, ый.

А-енасын, Хъан Гирей и «Запискэхэм...» джыри зэ тахэжъугъэплъэжьыгъэмэ, «Проект положения для управления горскими народами» цІыкІуцІыкІоу кІэтэжъугъэджыкІыжьыгъэмэ, хьашхым, тымытхъытхъэу, ей. Мыдрэ «Запискэри...» ары анахьэу, мыдрэр ары, лъэпэ мафэ зыдзынэу, ІэшІэгъакІэу Нэкэлай Зиусхьанышхом фызэхигъэуцуагъэм, ым, къабыл тфэхъуным. Пщыгъупшагъэп ныІа о, тхылъеджэ зэхэдзшІылэр, мы сатырмэ апэкІэ узэкІэІэбэжьмэ, мытапэкІэ, ащ иегъэжьапІэ ори унаІэ теозгъэдзэгъагъ сшІошІ, силъапІ. Мырэущтэу къыригъажьэщтгъэ, хьау, джы мы сэ къызыпысыдзэжьы сшІоигьор «лъэпкъхэу, нэмык I хабзэ гори фэІорышІэнхэу зымыдэхэрэр, демократическэ егъэжьапІэм тетэу...» Хъан къызыфиІорэм дэжь, блэстІупшынэу амал иІэп зы сатыри. Пчъэблэичыжьыр, шъыпкъэ, къытфежьэгъагъ, ау силъэпкъ ныкъоилІыкІ зэозапсэу хъуными ардэдэу ищынагъо къышъхьэрыхьэгъагъэп. Арыба, бэрэІумафэр, модрэ хьазабышхори ыкІыІужьэу, зыкІэгуІагъэ гущэри.

метып етынутхышоІШ къыбгынэуи къыхэкІыгъэп, зэ нэмы Іэми. Сэ Іоба, гу Іагъэ, тизымафэ илъэситІу мэфэкІ хъу

стания от при о

Идышъэ макъэ гухэр зэлъештэх

ШІушіагъэу ціыфым иіэр зыщызэфахьысыжьырэ мафэм фэбагъэ зыхэлъ гущыі у зэхэпхыщтыр макіэп. Къызэрэщытхъухэрэм узе́дэlукіэ, медаль е орден ратын фаеу, щытхъуціи фаусыныр тефэу плъытэщт. Искусствэм къыуитырэ амалхэм зэу ащыщ зэгъэпшэнхэр пшіынхэр.

Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу, Абхъазым изаслуженнэ артисткэу, дунэе шІухьафтынэу Къандур Мухьэдин ыцІэкІэ агъэнэфагъэр къызыфагъэшъошэгъэ Нэхэе Тэмарэ иконцерт АР-м и Къэралыгъо филармоние зэрэщыкіуагъэм тигъэшіыгъэ гупшысэхэр мыщ къыкіэ-

Пчыхьэзэхахьэр Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу Сихъу Станислав зэрищагъ. Ащ изэфэхьысыжьхэм къащыхигъэщыгь Нэхэе Тэмарэ псым ычІэгь хъугъэ къуаджэў Едэпсыкъуае къызэрэщыхъугъэр, янэ-ятэхэр Адыгэкъалэ зэрэщыпсэухэрэр, культурэмрэ искусствэмрэк Гэ

итворчествэ осэ ин къыфишІыгъ. Льэпкъ искусствэр пропагандэ зэришІырэм фэшІ лъэшэу къызэрэфэразэр Президентым ишІуфэс гущыГэ къыщыхигъэщыгъ.

Анфиса Васильевар АР-м культурэмкІэ иминистрэу Чэмышьо Гъазый ыцІэкІи Нэхэе Тэмарэ къыфэгушІуагъ, шІухьаф-

апшъэрэ еджапІэр Краснодар къызэрэщиухыгъэр, художественнэ самодеятельностым щыригъажьи, дунаим цІэрыІо щыхъугъэ орэдыІо-къэшъокІо ансамблэу «Ислъамыер» ылъэ теуцоным, иапэрэ программэ щы-Іэныгъэм щыпхырищыным иІахьышІу зэрахишІыхьагьэр.

Москва, Карелием, Абхъазым, США-м, Израиль, Тыркуем, Украинэм, Болгарием, Къыблэ шъолъырым, нэмыкІхэми Нэхэе Тэмарэ ымакъэ ащыжъынчыгъ. Адыгэ къэралыгъо университетым искусствэхэмк Іэ иинститут икІэлэегъадж, доцент. Ригъэджэрэ студентхэр хэгъэгу ыкІи дунэе фестивальхэм ахэлажьэх, щытхъуцІэхэр къащыдахы.

ШІуфэс гущыІЭхэр

АР-м культурэмкІэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Анфиса Васильевар ти Президентэу ТхьакІущынэ Аслъан ыцІэкІэ Нэхэе Тэмарэ къыфэгушІуагъ, искусствэм

тын къыфишІыгъ. Адыгэ Республикэм и Парламент и Комитет итхьаматэу УдыкІэко Юрэ хабзэм икъулыкъушІэу зэрэщытым дакІоу, Адыгэкъалэ кІэлэегъаджэу Іоф щишІэ зэхъум Нэ-

ыгу къыгъэкІыжьызэ, искусствэм цІэрыІо щыхъугъэ артисткэм ыпашъхьэ къихьаныр лъэпкъ

Адыгеим и Къэралыгъо филармоние исимфоническэ оркестрэ игъусэу Нэхэе Тэмарэ адыгэ, урыс, италян орэдхэр къыІуагъэх. Дирижерэу, AP-м изаслуженнэ артистэу Григорий Михайловым оркестрэр зэригъэ Іорыш Іэрэ шІыкІэм тыльыпльэзэ, Нэхэе Тэмарэ идышъэ макъэ зэригъэжъынчырэми тигъэгушІуагъ. Пэсэрэ адыгэ орэдэу «Адыифыр» артистэу, ансамблэу къэзы Горэр макІэп. Нэхэе Тэмарэ ар къыдилъытэзэ, ымакъэ «Адыифым» къызэрэщигъотыгъэр шІукІэ фэтэлъэгъу.

Шипитько, пчэгум къызыщэлъагьом, тиорэдыІо цІэрыІо ирепертуар къыхэхыгъэ мэкъамэхэр къызэрэригъэІощтхэр концертыр зезыщэрэм къы Іуагъ. Ансамблэу «Отрадэри» Т. Нэхаим игъусэу чырэр зэхахьэм щытлъэгъугъ.

США-м, Иорданием, Израиль, Тыркуем, нэмыкІхэми ятаксихэм яводительхэм Тэмарэ иорэдхэр къырагъа Гохэу зэп тилъэпкъэгъумэ зэрэзэхахыгьэр. Пчыхьэзэхахьэм Т. Нэхаим ригъэджэрэ сту дентхэм яорэдхэр щы Іугъэх. Артисткэр непэрэ мафэм егупсэфылІэрэп, къэкІощт уахътэм диштэу искусствэм фэлажьэ. Тэмарэ иконцертхэм джыри тяжэ. АР-м инароднэ артистэу Андзэрэкъо Чеслав пчыхьэзэхахьэм еплъыгъ. Т. Нэхаим фэгушІонэу пчэгум къызехьэм, Адыгеим идышъэ макъэхэр концертым щызэІукІагьэхэу бэмэ алъытагъ.

Опсэу, Тэмар! Тхьэм насыпышІуи, бэгъашІи уешІ. Уиорэдхэр мыкІосэрэ жъуагьох. Искусствэр зикІасэхэр зылъыпщэхэзэ, шІумрэ дэхагъэмрэ лъэпкъ шІэжым фэогъэлажьэх. Тхьаегъэпсэух уянэ-уятэхэу узып Гугъэхэр!

ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

гъэр, уикъуаджэ е уикъалэ щапІугьэ цІыфыр бгъэльэпІэн пльэкІыным имэхьанэ хигъэунэфыкІыгъ.

УдыкІэко Юрэ къызэрэгущы-Іэрэм седэІузэ, ригъэджагъэр артисткэ цІэрыІо зэрэхъугъэм зэрэрыгушхорэр гущыІэ зэгъэфагъэхэмкІэ икъоу къыІон ымылъэкІыгъэу слъытагъэ. ЗэрэгумэкІырэр депутатым къыхэщыщтыгъ. Парламентым и Щытхъу тхылъ Ю. Удык аком артисткэм зыретыжьым икІэрыкІэу фэгушІуагъ.

Мэкъамэхэр, орэдхэр...

Нэхэе Тэмарэ июбилей пчыхьэзэхахьэ къыщыфэгушІуагъэмэ ащыщ Мыекъуапэ иадминистрацие ипащэ иапэрэ гуадзэу Аульэ Юрэ. Ари мыгумэк Іыщтыгъэу тІорэп. Ыгу илъыр усэхэмкІэ арпчыхьэзэхахьэм хэлэжьагъ. «Синдикэм» льэпкъ къашьохэр къышІыгьэх, пащэр АР-м изаслуженнэ артисткэу Едыдж Виктория.

Артистхэу Еутых Вячеслав, Нэчэс Анжеликэ, Кушъэкъо Симэ, ХьэкІэко Алый, ЛІыбзыу Аслъан, Барцо Руслъан, нэмык хэри Нэхэе Тэмарэ игъусэхэу орэдхэр къаІуагъэх, къыдежъыугъэх. Тэмарэ ышыпхьоу Фатимэ къыхидзэгъэ орэдэу артисткэм имэфэкІ -еахычп еІммеалыахеалеф ефам зэхахьэр аухыгъ.

«Ады̂иф», «Пшъэшъэ удж», «СинэшІуцІэ дах», «Сыда узыфаер?», «ТызэхэкІыжьы», «Нарт орэдыр», быслъымэн диныр зылэжьырэмэ Къадыр чэщым къа-Іорэ орэдыр, «ШІульэгъур къэджэ», нэмыкІхэри адыгабзэкІэ пчыхьэзэхахьэм щызэхэтхыгъэх. Искусствэ лъагэм илъэныкъо зэфэшъхьафхэр ыгъэфедэхэзэ, артисткэм ымакъэ зэригъэжъын-

Редактор шъхьаІэр

и Комитет

стьянскэр, 236

Зэхэзыщагъэхэр:

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо

> иминистрэхэм я Кабинет

> > ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэщыІэр: 385000. къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкÎэ ыкIи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышъыпкъагъэу къахафэхэрэмкІэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэкІыжь ахьы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажьэхэрэмрэ яеплъыкІэ зэтемыфэн ылъэкІыщт. Гъэзетеджэхэм къытфагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкІи къэ-ЗЫТХЫГЪЭХЭМ аІэкІэдгъэхьажьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 6411 Индексхэр 52161 52162 Зак. 847

Хэутыным узщыкӀэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

хэе Тэмарэ зэрэригъэджагъэри тисткэм риІо зэрэшІоигъуагъэми узэгупшысэн хэль. Искусствэр зикІасэмэ ар ахэтэлъытэ.

> Ансамблэу «Русская удалыр», художественнэ пащэр Анатолий